

Ainevaldkond: VÕÕRKEELED

1. Valdkonnapädevus

Võõrkeeleeõppe tulemusena kujuneb õpilastel eakohane võõrkeelepädevus vähemalt kahes võõrkeeles, mis tähendab, et õpilane:

- 1) mõistab ja vahendab võõrkeeles esitatut;
- 2) suhtleb eesmärgipäraselt ja olukohaselt nii kõnes kui ka kirjas;
- 3) loob ja esitab nii suuliselt kui ka kirjalikult eri liiki tekste;
- 4) tunneb õpitavat keelt kõnelevate piirkondade/kogukondade kultuuri;
- 5) mõistab oma kultuuri ja teiste kultuuride sarnasusi ja erinevusi ning väärtustab keelelist ja kultuurilist mitmekesisust;
- 6) väärtustab võõrkeelte oskust ja on motiveeritud keeli õppima;
- 7) kasutab võõrkeelseid veebikeskkondi, teadvustades nende võimalikke ohte;
- 8) omandab edasiseks keelte õppimiseks vajalikud oskused ja kohandab need enda vajadustele vastavaks.

2. Ainevaldkonna õppeained

A-võõrkeel on inglise keel, B- võõrkeel on vene keel või saksa keel

I kooliaste

A-võõrkeel:
2.klassis 2 tundi nädalas;
3.klassis 3 tundi nädalas.

II kooliaste

A-võõrkeel:
4.klassis 3 tundi nädalas;
5.klassis 3 tundi nädalas;
6.klassis 3 tundi nädalas.

B-võõrkeel:
6.klassis 3 tundi nädalas.

III kooliaste

A-võõrkeel:
7.klassis 3 tundi nädalas;
8.klassis 3 tundi nädalas;
9.klassis 3 tundi nädalas.

B-võõrkeel:
7.klassis 3 tundi nädalas;
8.klassis 3 tundi nädalas;
9.klassis 3 tundi nädalas.

3. Ainevaldkonna kirjeldus

Võõrkeelte ainevaldkonna eesmärk on tagada, et õpilastel kujuneks eri keeltes välja suutlikkus mõista, väljendada ja tõlgendada kontseptsioone, mõtteid, tundeid, fakte ja arvamusi nii suuliselt kui ka kirjalikult (kuulamine, rääkimine, lugemine ja kirjutamine) mitmesugustes ühiskondlikes ja kultuurisituatsioonides, lähtudes nende vajadustest ja soovidest. Võõrkeelte ainevaldkonda kuuluvad õppeained avardavad igauks eraldi ja kõik koos õpilaste suhtlusvõimalusi, aitavad neil mõista ja väärtustada mitmekeelelist ja -kultuurilist maailma ning kujundavad nende suutlikkust võõrkeeleoskust elukestvalt arendada. Valdkonnasisene lõiming toimub erinevate keelte õpetajate koostöös. Õpilasi suunatakse kasutama ühes keeles omandatud oskusi, et õppida teisi keeli ning luua seoseid ja tuua paralleele erinevate keelte vahel.

Võõrkeelte õpe lähtub Euroopa keeleõppe raamdokumendi ja selle sõsarväljaande põhimõtetest ning nendes kirjeldatud keeleoskustasemetest. Võõrkeelte õpitulemusi on raamdokumendile toetudes kirjeldatud ühtsetel alustel. Raamdokumendi põhimõtete rakendamine õppes võimaldab motiveerida õpilasi võõrkeeli õppima, suunata erineva edasijõudmisega õpilasi endale jõukohaseid õpieesmärke seadma ning saada läbipaistvat tagasisidet saavutatute kohta.

Raamdokument näeb keeleõppe eesmärgina õppijate toimetulekut erinevates suhtlusolukordades, suutlikkust end väljendada ja täita eri ülesandeid, st eesmärgiks on suhtluspädevuse kujunemine. Suhtluspädevus hõlmab raamdokumendi järgi kolme komponenti: keelelist, sotsiolingvistilist ja pragmaatilist pädevust. Keele grammatika ja sõnavara omandatakse keelt kontekstis eesmärgipäraselt kasutades ning järk-järgult jõutakse keelereeglite teadliku rakendamiseni. Sotsiolingvistilise pädevuse kaudu areneb õppija keelekasutuse olukohasus (viisakusreeglid, keeleregister jm) ning pragmaatilise pädevuse kaudu tema võime mõista, luua ja vahendada nii suulisi kui ka kirjalikke tekste. Raamdokument rõhutab nii mitmekeelsuse kui ka mitmekultuurilisuse olulisust. Seetõttu arendatakse õpilastes oskust võrrelda oma ja teisi kultuure, leida nende sarnasusi ja erinevusi, mõista ning väärtustada kultuuride ja keelte eripära, olla salliv ning vältida eelarvamuslikku suhtumist võõrapärasesse. Suhtluspädevuse ja kultuuriteadlikkuse saavutamiseks suunatakse õpilasi tarbima vastava keele kultuuri ja aidatakse neil leida kontakte õpitava keele kõnelejatega, korraldades nt õppereise ja õpilasvahetusi või virtuaalkohtumisi. Teiste kultuuride tundmine aitab teadlikumalt tajuda oma keele ja kultuuri eripära.

Võõrkeeleeõpe nõuab avatud ning paindlikku metoodilist käsitust, et kohendada õpet õpilaste vajaduste järgi.

Õpilaskeskse võõrkeeleeõppe tähtsamad põhimõtted on:

- 1) õpilase aktiivne osalemine õppetegevuses, tema teadlik ja loov võõrkeeles kasutamine ning oma õpistrateegiate kujundamine;
- 2) õppematerjali sisu vastavus õpilase eale ja huvidele;
- 3) erinevate suhtluspädevust arendavate õppemeetodite rakendamine;
- 4) õpetaja kui õpilase koostööpartner ja nõustaja teadmiste ja oskuste omandamisel;
- 5) õppematerjalide avatus, nende kohandamine ja täiendamine õpilase eesmärkide, vajaduste ja huvide põhjal;
- 6) vigade käsitlemine õppimise loomuliku osana, nende parandamine vastavalt õppe eesmärgile.

4. Lõimingu korraldamine ainevaldkonnas

Üldpädevuste kujundamine	Lõiming ainevaldkondadega	Läbivad teemad
1-väärtuspädevus 2-sotsiaalne pädevus 3-enesemääratluspädevus 4-õpipädevus 5-suhtluspädevus 6-matemaatikapädevus 7-ettevõtlikkuspädevus 8- digipädevus	1-keel ja kirjandus 2-võõrkeeled 3-matemaatika 4-loodusained 5-sotsiaalsed 6-kunstiained 7-tehnoloogia 8-kehaline kasvatus	1-elukestev õpe ja karjääri planeerimine 2-keskkond ja jätkusuutlik areng 3-kodanikualgatus ja ettevõtlikkus 4-kultuuriline identiteet 5-teabekeskond 6-tehnoloogia ja innovatsioon 7-tervis ja ohutus 8-väärtused ja kõlblus

Lõimingu korraldus

Lõiminguprojektid toimuvad projektipäevade ja ainenädalate ning õpetajate koostöös raames. Õppeainete lõiming on igal trimestril kirjas ainekaartidel.

Võõrkeelte valdkonnapädevuses ja kooliastme lõpuks taotletavates teadmistes, oskustes ja hoiakutes sisalduvad keelepädevus, kultuuridevaheline pädevus ning õpioskused. Võõrkeeli õpetades kujundatakse kõiki üldpädevusi seatud eesmärkide, käsitletavate teemade ning erinevate õpimeetodite ja tegevuste kaudu.

Kultuuri- ja väärtuspädevuse arendamisel suunatakse õpilasi väärtustama inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide ning eetika seisukohalt. Oma kultuuri ja õpitavaid keeli kõnelevate maade kultuuride tundmaõppimise kaudu õpitakse mõistma, aktseptima ja austama erinevaid väärtussüsteeme ning kultuurilist eripära. Õpilast suunatakse teadvustama mitme erineva kultuuri koeksisteerimist nii klassiruumis kui ka väljaspool, tõhusalt tegutsema mitmekultuurilises keskkonnas ning tajuma enda erinevate keelte oskust tervikliku ja kasulikuna.

Igapäevastes suhtlussituatsioonides toimetulekuks nii kodus kui ka võõrsil on sobivate keelendite valiku kõrval vaja teada õpitavat võõrkeelt kõnelevate maade kultuuritausta ja sellest tulenevaid käitumisreegleid ning ühiskonnas kehtivaid tavasid. Seetõttu on **sotsiaalne ja kodanikupädevus** tihedalt seotud kultuuri-, väärtus- ja suhtluspädevusega. Sotsiaalse ja kodanikupädevuse kujundamisele aitavad kaasa erinevad õpitoövormid (nt rühmatöö, projektõpe, õpiränne, keelelaagrid) ning aktiivne osavõtt õpitava keelega seotud kultuuriprogrammidest.

Enesemääratluspädevus areneb võõrkeeleõppes kasutatavate teemade kaudu. Iseendaga ja inimsuhetega seonduvat saab võõrkeeletunnis käsitleda arutluste, rollimängude ning muude õpitegevuste kaudu, mis aitavad õpilastel jõuda iseenda sügavama mõistmiseni. Õpilast toetatakse tema emotsioonide juhtimisel ja viisakusnormide omandamisel.

Õpipädevust kujundatakse pidevalt erinevaid õpistrateegiaid rakendades eesmärgiga, et õpilane suudaks eakohasel tasemel iseseisvalt töötada ning jätkata keelte õppimist läbi elu. Olulisel kohal on eneserefleksioon ning õpitud teadmiste ja oskuste analüüsimine. Õpilast toetatakse vastutuse võtmisel oma õpingute eest - õppetegevuse osaks on aja planeerimine, oma tegevuste mõtestamine, motivatsiooni hoidmine, enesehindamine ja kaaslaste toetav hindamine. Õpilane on teadlik oodatavatest õpitulemustest ja teda kaasatakse vastavalt vanusele õppetöö eesmärkide seadmisel ja tulemuste kokkuvõtvasse hindamisse.

Suhtluspädevus on võõrkeeleõppes keskne. Võõrkeeleõpetuse eesmärgid lähtuvad otseselt suhtluspädevuse komponentidest ning nende sisust. Hea eneseväljendusoskus, teksti mõistmine ja tekstiloomine on eduka suhtlemise eeldused võõrkeeltes. Suhtluspädevuse arengu toetamiseks luuakse õpperühmas õppijat toetav turvaline keskkond. Tähelepanu pööratakse tekstiloomele ja vahendamisele, näiteks vestluses osalemise oskustele.

Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalase pädevusega seonduvad võõrkeeled suhtluspädevuse kaudu. Õpitakse kasutama tehnoloogilisi abivahendeid eri liiki tekste luues, korrigeerides ja esitades. Digitaalsetest allikatest info otsimine, analüüsimine, allikate, sh tehisintellekti loodud teabe usaldusväärsuse hindamine ning erinevate multimeediavõimaluste kasutamine toetavad digipädevuse arengut ja õpilaste õpimotivatsiooni.

Ettevõtlikkuspädevus kaasneb eelkõige enesekindluse ja julgusega, mida annab inimesele võõrkeeleoskus. Toimetulek võõrkeelses keskkonnas avardab õppija võimalusi viia ellu

oma ideid ja eesmärgid ning loob eeldused koostööks teiste sama võõrkeelt valdavate ea- ja mõttekaaslastega. Õppetööd lõimitakse huvitegevuse, õpilaste omaalgatuslike projektidega (õpilasfirmad, üritused, külaliste vastuvõtmine), õppetöös teadvustatakse keelteoskuse rolli karjääri planeerimisel.

Digipädevuse arengu toetamine võõrkeeles õppes aitab õppijal kujuneda kohanemisvõimeliseks, elukestvaks õpet väärtustavaks ning tööturul toimetulevaks ühiskonna liikmeks, digikodanikuks. Õpilasi suunatakse digivahendeid kasutama esitluste, projektide, õppemängude loomiseks, iseseisvaks keele arendamiseks keeleõpperakenduste abil ning enesehindamiseks. Võõrkeelses teabekeskonnas suunatakse õpilast turvaliselt haldama oma identiteeti, järgima küberturvalisuse ja eetika reegleid, hindama teabe usaldusväärsust.

Ainevaldkondlikud hindamise erisused:

Hindamine on õppeprotsessi osa, mille kaudu toetatakse õpilase õppimist ja arengut. Hindamisel saadakse ülevaade õpitulemuste saavutusest ja õpilase individuaalsest arengust ning toetatakse selle kaudu õpilase kujunemist positiivse minapildi ja adekvaatse enesehinnanguga enastjuhtivaks õppijaks, tekitatakse huvi võõrkeelte õppimise vastu ning luuakse alus elukestvate võõrkeeles õppes. Hindamise abil saab õppija tagasisidet oma edenemise kohta õppimisel ja õpistrateegiate valikuteks. Õpetaja saab teavet oma õpetamise tulemuslikkuse kohta ning sisendit nii õppetegevuse kui ka iseenda pädevuste arendamiseks. Võõrkeeles õppes lähtub hindamine eesmärgiks seatud keeleoskustaseme oskustest. Samas tuleb meeles pidada ka edendamismõtteviisi olulisust õppimisel ning seetõttu peaks õpetaja tõlgendama õppijate õppimist, käitumist ning saavutusi lähtudes pigem protsessist kui teistest tunnustest. Juurdekasvu uskumuse pedagoogika julgustab õpetajat toetama õppija õppimist neljast aspektist lähtuvalt:

- 1) Individuaalse õpiotsessi toetamiseks võiks õpetaja (koos õpilasega): analüüsida õpiotsessi, et välja selgitada individuaalsed tõkked tunda ära põhjused, miks õpilane ei suuda ülesande kallale asuda (eelteadmiste puudus, harjumatu ülesanne või tehnoloogia, keelebarjäärid, jne); mõista õpilase emotsionaalsete protsesside mõju õppimisele ja psüühikale ja kohandada ülesandeid vastavalt.
- 2) Oluline on keskenduda meisterlikkusele, mitte tulemustele (st. defineerida edu õppimise ja paremaks muutumise, mitte oma üleoleku näitamise ja teistest parem olemise kaudu). Selleks tuleb julgustada väljakutsete vastuvõtmist ning pakkuda sobivaid väljakutseid (edukamatele õpilastele suuremaid); vältida õpilaste võrdlemist ning rõhutada koostööd; seada selged ja mõttekad õpieesmärgid.
- 3) Samuti tuleks hinnata sihikindlust, st toetada seda positiivsete sõnumite ja julgustamisega (õhutada õpilasi edasi pürgima); sealhulgas sihikindlust ka emotsioonide haldamisel, mida toetab arusaam, et õppimine ongi pingutus (st. kogu aeg ei peagi olema kerge ja lõbus, vaid teatud ebamugavus on õppimise puhul isegi vajalik).
- 4) Samuti on oluline toetada õpilastes protsessile keskendumist, st aidata õpilastel hinnata situatsiooni olulisust refleksiooni kaudu (pakkudes rohkem juhendeid õpiotsessi jälgimiseks, aidates peegeldada meelesisundit ning arutades, kuidas see võib õppimist mõjutada).

Rakendatakse nii diagnostilist, kujundavat kui ka kokkuvõtvat hindamist, mida esitatakse nii sõnaliste hinnangute kui ka numbriliste hinnatena. Diagnostilise hindamise käigus

selgitatakse välja õpilaste eelteadmiste ja oskuste tase, ainealased väärtarusaamad ja spetsiifilised õpiraskused, et kavandada järgnevat õppimist ja õpetamist. Õppeprotsessi käigus rakendatakse kujundavat hindamist, kus õpilane saab suulist ja kirjalikku tagasisidet nii õpetajalt kui ka kaasõpilastelt oma õpitulemuste saavutamise taseme ning tugevate külgede ja arenguvõimaluste kohta. Sõnaline hinnang sisaldab juhiseid edasiseks, annab tagasisidet lisaks õpitulemuste saavutatusele väärtushinnangute ja -hoiakute ning õpioskuste saavutamise kohta ning suunab ennast analüüsima. Kokkuvõttev hindamine toimub trimestri või mahuka õppeteema lõpul, et kontrollida õppetöös püstitatud eesmärkide saavutamist ja riikliku õppekavaga sätestatud õpitulemuste saavutatust. Kokkuvõttev hinne võib kujuneda trimestri jooksul toimunud hindamise tulemusena, seejuures arvestatakse, et hinnatel võib sõltuvalt töö mahust ja raskusastmest olla erinev kaal.

Alates esimesest kooliastmest kaasatakse õpilane hindamisprotsessi nii oma töö hindamisel kui ka kaasõpilaste tagasisidestamisel. Õpilasele on õppeprotsessi alguses teada, mida ja millal hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ning millised on hindamise kriteeriumid. Õpilast suunatakse õppeprotsessi käigus oma õppimist ja püstitatud eesmärkide saavutamist analüüsima ja reflekteerima.

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest ja kooli hindamisjuhendist.

Õppekorralduse erisused:

Õppekeskkond on õpilasi ümbritseva vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna koostis, milles õpilased arenevad ning õpivad. Õppekeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kannab põhihariduse alusväärtusi ja oma kooli vaimsust ning säilitab ja arendab edasi paikkonna ning koolipere traditsioone.

Õpet toetav keskkond põhineb vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel ning erinevate osaliste kokkulepetest kinnipidamisel. Ollakse avatud vabale arvamusevahetusele, toetatakse üksteist positiivse tagasiside kaudu ning väärtustatakse nii enda kui ka teiste edusamme.

Õpilasi koheldakse eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdselt, austades nende eneseväärikust ning isikupära. Neile luuakse võimalus näidata initsiatiivi, avaldada arvamust, tegutseda nii üksi kui ka koos kaaslastega ning vastutada tööülesannete täitmise eest. Oluline on võimalikult palju õpitavas võõrkeeles suhelda, mis eeldab interaktiivset õppimist.

Võõrkeeleeõpe ning õppekoormus on ea- ja jõukohased. Õpet plaanides arvestab õpetaja õpilasarühma keeleoskuse taset ning õpilaste eripära ja vajadusi. Õppe diferentseerimist võimaldab võimetele ja keeleoskustasemetele vastavate ülesannete kasutamine, seejuures arvestatakse eri ülesannete mahtu ning nende täitmiseks tegelikult kuluvat aega.

Keeleõppes rakendatakse digitehnoloogiat nii õppe läbiviimisel, suheldes kui ka õpianalüütikat kogudes. Õpilast suunatakse otsima asjakohast usaldusväärset infot ning looma multimeediat. Tööülesannetes kasutatakse usaldusväärseid ja sobivaid digivahendeid ning võtteid, koostööd tehakse erinevates digikeskkondades.

Õppekeskkonna erisused:

Keeleõpe võib toimuda nii klassiruumis kui väljaspool (õuesõpe, muuseum, jne). Keeleõppeklassis on keeleõppe eesmärkide saavutamist toetav ja liikumist võimaldav

ruumikujundus vajalike õppematerjalide, sisustuse ja tehniliste abivahenditega. Klassis peab olema võimalik kuulata eri helikandjaid (nt CD-sid, *online*-helifaile) ning vaadata videoid. Tähtis on Interneti- või Wifi-ühendus ning arvuti(te) ja esitlustehnika olemasolu. Mõõblit peab saama klassis ümber paigutada, et teha mitmesuguseid ülesandeid ning töötada rühmas või individuaalselt. Mõõblit soetades peab arvestama õpilaste pikkusega. Klassi seintele pannakse nii töö- ja näitmaterjale kui ka õpilaste töid. Õppureil on käepärast (digi)sõnastikud ning muud eakohased ja nüüdisaegsed õppematerjalid ning võõrkeelne lugemisvara.